

Ayrıntı Dergisi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cemalettin BEKTAŞ

dergiayrinti@gmail.com

SÜRÜ PSİKOLOJİSİ

Psikoloji bilimine göre sürü psikolojisi; bir yığın kuralları ve koşullar dizisiyle temellenmiş belirli inançların, bir grup, topluluk, ulus vs.'nin insanları arasında yayılmasına verilen addır. Burada gerçek olan şey, bireyler tarafından söz konusu inancın gerçekleşme olasılığının kabulü, çok büyük kitlelerin ona inanmış olmasına bağlı olmasıdır.

Sürü psikolojisiyle bağlantılı bir diğer kavram grup çalışmasıdır. Bir grupta çalışan insanlar gruptaki diğer üyelerle arasındaki ahengi koruyacak davranışlara yönelir. Ahengi korumak adına doğru bir ka-

rardan saparak başka kararları onaylayabilir. Bu yüzden ayrılığa düşmemek adına diğer üyelerin kabul ettiği bir şeyi kritik etmeden kabul eder. Akran baskısı, grup üyelerinin karar mekanizmasına etki etmektedir. Sonuçta bundan gruptakilerin değerleri, fikirleri, davranışları ve inançları etkilenir. Sürü psikolojisinin sebeplerinden birisi de bu durumdur.

İnsanların topluluğa uyumasının en büyük sebeplerinden birisi, yalnızlık korkusudur. Eğer zihnimiz korkularla dolu olmasaydı her zaman mantıklı ve berrak düşünmeye yönelirdik. Eğer kararlarımız tam olarak

mantıklı temellerde değilse, gözümüz kapalı olarak diğerlerini takip etmeye yöneliriz. Çoğunluğa eşlik edenlerde, kollektif katılım ve çoğunlukçu kabullerin inançlara daha ağır basması söz konusudur. Bu davranış, çoğunluk düşüncesinin yanlış olduğu bilinse bile gerçekleştirilir.

Sürü psikolojisi toplumda insanlar üzerinde zararlara sebep olabilir. Fakat koşullara bağlı olarak bu zararlı sonuçlar hemen fark edilmeyebilir. Mesele belli bir düşünceye ya da ırka mensup bir topluluğa karşı nefret dolu genellemelerin yayılması kabul görürse korkunç nefret suçları işlenebilir.

İş dünyasında da takım üyeleri, takımının ya da diğer takım üyelerinin performanslarının belli kısıtlamaları olduğunu göz ardı etmeye çabalar. Bunun sebebi, verilen kararların doğruluğuna bakmaksızın sürekli olarak takımı destekleme eğilimine sahip olmasıdır. Bunun gibi değişik biçimlerde insanlar sürü psikolojisinin olumsuzluklarını yaşayabilirler.

Karar verme mekanizmamızda, düşünce ve duygularımızdan başka önemli bir diğer içerik "bilgi"dir. Erken yaş döneminde çocuklar ebeveyninden çevreye dair neredeyse her bilgiyi alırlar. Bu bilgiler, ebeveynlerin kendi

inançları üzerinde temellendirilmiş bilgilerdir. Onların düşünceleri zihinlerinde gizlenmiş inançlar aracılığıyla şekillenir. Bu, tam olarak sürü psikolojisi kapsamına girmese de bağımsız düşünme ve zihnin özgür akıcılığından da tam olarak bahsedilemez. Buna rağmen hayatta, diğer insanlarla etkileşimimiz baz alındığında genelde vereceğimiz kararlar üzerinde tam bir bağımsızlık söz konusudur.

Sürü psikolojisi bazı insanların veya diğer canlıların bütün olarak kendi anlayış ve bilişleri temelinde karar verme kabiliyetinin yokluğunun bir sonucudur. Gerçekte toplum baskısı, akımlar,

propagandalar vs. içinde tam anlamıyla etkilenmeden kalmamız imkânsızdır. Hepimiz karar vermek ve ilerlemek için hayatın kesin gerçeklerini benimsemeliyiz. Kararlarımızın doğruluğundan tam emin olamasak bile, kendi referans noktamızı oluşturabilmeliyiz.

O yüzdendir ki millet olarak sürü psikolojisini benimseyip, yaşantımız, iş ahlakımız ve siyasi görüşlerimiz sürü psikolojisi ile yürütülmektedir.

